

byvatelia podľa § 41 potrebných dát k vyrúbeniu prevodného poplatku neposkytli, nastal prípad k zisteniu tohoto základu ex offa či už dľa § 57 a či dľa § 42. Tento prípad skutočne aj nastal, a je otázkou, či odvolávajú sa na nedostatok zisťovania tohoto v trestnej veci odsúdeným prichodí obnova trestnej veci s nabídnutím dokazovania v tomto smere? Nemôže byť pochybnosti, že áno, lebo ide tu o novú skutočnosť, ktorá doteraz zisťovaná nebola, a ktorá — ukáže-li sa pravdivou — vylučuje vinu obžalovaných i čo do zatajania prevodného poplatku.

Je tu ešte ďalšia otázka, ktorú súdy dľa názoru pisateľa nesprávne riešily. Totiž otázka premlčania. Smluvy boly totiž spísané dňa 25. V. 1929 a prvý výslech obvineného advokáta stal sa dňa 17. VI. 1932, tedy po uplynutí 3 ročnej premlčacej lehoty. V tomto smere však súd vzal za počiatok premlčacej lehoty 20. VI. 1929 to jest deň, kedy boly smluvy k spoplatneniu preukázané. To je tiež úplne nesprávne, a ničím neodôvodnené. I predpokladajúc delikt, tento je dokonaný dňom spísania smlúv, a nie dňom preukázania bernému úradu, ponačť jednalo by sa o delikt kommisívny, a nie výsledkový, ktorý však je dňom spáchania, čili spísania smluvy dokonaný. I v tomto smere by bolo žiadúce, keby súdy svoje stanovisko zrevidovaly, a držaly sa nabudúce správneho počiatočného termínu premlčania, totiž dňa spísania smlúv, za ktorým účelom je táto okolnosť tu aj podotknutá.

K horejšiemu treba ešte podotknúť, že dôchodkové trestné súdnictvo dľa § 101 zák. čl. XI. 1909 min. nariadením l. M. 800/1916 prenesené bolo do pôsobnosti riadnych súdov, preto aby sa dľa § 96 zák. čl. XI.: 1909 zistilo, či ide o úmysel skrátif erár o poplatok, a tomu primerane skúmalo, či sa vôbec skrátienie stalo, čili za účelom skúmania v šetkých tvrdení finančných úradov. Keďže však v poslednom čase zisťujeme, že tieto tvrdenia nie sú dostatočne ani len právne podložené, vyzývame pozornosť dôchodkových trestných súdov i na túto jejich funkciu.

Dr. Th. Nussbaum, sen. pres. N. S. a Jan Soukup, rada N. S.:

Rozhodnutia Najvyššieho súdu: trestné.

K § 391 tr. z.: Len tá časť listiny sa má považovať za verejnú listinu, vo ktorej úrad alebo osoba verejnej dôvery ničeo nariaďuje, prehlasuje, ustanovuje alebo potvrdzuje.

K § 392 tr. z.: Bezprávný majetkový zisk alebo majetková škoda musí pochádzať zo samého padelania verejnej listiny a jej priameho upotrebenia.

K §§ 95 a 391 trz.: Stalo-li sa padelanie verejnej listiny len za tým účelom, aby podporovalo ďalšiu — ťažšiu — zločinnú činnosť pachateľa, nelže ho kvalifikovať ako samostatný trestný čin. (Zm IV 661/34 zo dňa 29. I. 1935.)

Súd prvej stolice uznal obžalovaného vinným, že dňa 10. augusta 1928 predložil u G. l. banky k eskomptu zmenku vystavenú na 2.200 Kč, ktorú podpísal bez svolenia a vedomia O. B-a menom tohoto ako vystaviteľa a bez svolenia a vedomia J. B-ovej menom tejto ako akceptantky a konečne bez svolenia a vedomia M. Š-ovej menom tejto ako rubopiscu; pri tom chcējúc si uľahčiť eskompt uvedenej zmenky, vyhotovil osvedčenie, dľa ktorého J. B-ová ako osoba negramotná zmocňuje svojho manžela O. B-a, aby v jej mene podpísal zmenku znejúcu na 2.200 Kč aj jej prolongácie, a že takto vyhotovené osvedčenie sám opatril overujúcou klauzulou okresného súdu ako aj nepravým podpisom súdneho kancelárskeho úradníka a kulatým razítkom okresného súdu v R., načo toto predložil právnenmu zástupcovi G. l. banky, ktorý v domnení, že podpisy na zmenke a osvedčení samom sú pravé, na žiadosť obžalovaného

doporučil vyplatit žiadanú pôžičku, následkom čoho padelaná zmenka bola skutočne uvedená ústavom eskomptovaná.

Tieto činy obžalovaného kvalifikoval súd prvej stolice jednak ako zločin padelania súkromnej listiny dľa §§ 401 a 403, čís. 1 tr. z., jednak ako zločin padelania verejnej listiny podľa §§ 391 a 392 tr. z.

Najvyšší súd z úradnej povinnosti z dôvodu vecnej zmätočnosti dľa bodu 1 b) § 385 tr. p. zrušil rozsudky obidvoch súdov nižších stolíc čo do kvalifikácie trestných činov obžalovaného a kvalifikáciu dľa §§ 391, 392 tr. z. pominul; z dôvodov:

Za verejnú listinu je dľa predpisov trestného zákona považovať takú listinu, ktorú vystavil verejný úrad v obore svojej pôsobnosti, alebo ktorú vystavila osoba požívajúca verejnej dôvery v obore svojej činnosti. Z tohoto pojmu plynie, že len tá časť dotyčnej listiny má sa považovať za verejnú listinu, v ktorej úrad alebo osoba verejnej dôvery niečo nariaduje, prehlasuje, ustanovuje alebo potvrdzuje. Keď však vo verejnej listine nachádzajú sa aj také časti, ktoré nepochádzajú od verejného úradu alebo od osoby verejnej dôvery, alebo časti, vo ktorých úrad alebo táto osoba pri vzniku ich v obore svojej pôsobnosti neúčinkuje, táto časť nespadá pod pojem verejnej listiny, ale má sa považovať za súkromnú listinu. Preto môže byť v tomto prípade za verejnú listinu považovaná iba časť obsahujúca overovaciu klauzulu a padelanie tejto tvorí skutkovú podstatu zločinu dľa § 391 tr. z.

Ku skutkovej podstate zločinu podľa § 392 tr. z. sa vyžaduje, aby pachateľ sa dopustil zločinu podľa § 391 tr. z. v úmysle, aby si tým opatril bezprávný majetkový zisk, alebo niekomu spôsobil majetkovú škodu, a z toho plynie, že tento bezprávný majetkový zisk alebo majetková škoda musí pochádzať zo samého padelania verejnej listiny a z jej priameho použitia. Takýto úmysel obžalovaného však nelze dovodiť ani z obsahu padelanej listiny, ani inak zo zisteného skutkového stavu, zo ktorého vychádza, že padelanie stalo sa len za tým účelom, aby ním bola umožnená alebo podporovaná ďalšia zločinná činnosť, totiž padelanie zmenky a umožnenie jej eskomptu.

Čin obžalovaného, že padelal uvedenú overovaciu doložku nelze preto podriaďiť pod ustanovenie § 392 tr. z.

Ponevác pak, ako zo zisteného skutkového stavu plynie, padelanie verejnej listiny sa stalo len za účelom, aby podporoval ďalšiu činnosť obžalovaného — padelanie zmenky — nelze túto činnosť obžalovaného kvalifikovať ako samostatný zločin padelania verejnej listiny podľa § 391 tr. z., ktorý by bol v materiálnom súbehu podľa § 96 tr. z. so zločinom padelania súkromnej listiny dľa §§ 401 a 403, čís. 1 tr. z., ale ide tu len o ideálny súbeh dvoch zločinov vo smysle § 95 tr. z.

K týmto vadám, ktoré tvoria vecný dôvod zmätočnosti dľa bodu 1 b) § 385 tr. p. bolo hľadať dľa ustanovenia ostatného odseku § 385 tr. p. z úradnej povinnosti.

K § 2, odst. 1 zák. č. 562/1919: Bol-li zločin, pre ktorý bol obžalovaný už prv odsúdený, prekvalifikovaný na prečin, je podmienené odsúdenie vylúčené len vtedy, bol-li čin, pre ktorý bol obžalovaný prv odsúdený, spáchaný z pohnútky nízkej alebo nečestnej (Zm IV 33/34 zo dňa 2. II. 1935.)

Najvyšší súd zrušil podľa § 35, odst. 1 por. nov. rozsudky nižších súdov vo výroku, ktorým nebol obžalovanému povolený podmienený odklad výkonu trestu, a uložil súdu prvej stolice, aby v otázke podmieneného odsúdenia znova rozhodol; z dôvodov:

Súdy nižších stolíc nepovolily obžalovanému podmienený odklad výkonu trestu s odôvodnením, že bol už odsúdený k trestu na slobode pre zločin na dobu dlhšiu ako tri mesiace.

Dľa výpisu z registriku o trestoch bol obžalovaný odsúdený rozsudkom krajského súdu v Košiciach pre zločin dľa § 308 tr. z., prekvalifikovaný však následkom použitia § 92 tr. z. dľa § 20 tr. z. na prečin, k trestu väzenia na 5 mesiacov, ktorý trest odpykal 5. apríla 1927. Je

preto mylnou mienka nižších súdov, že domnelé odsúdenie obžalovaného pre zločin na dobu dlhšiu 3 mesiacov vylučuje podmienený odklad výkonu trestu dľa ustanovenia § 2 zák. čis. 562/1919 už samo o sebe. Len vtedy, keď bol čin, pre ktorý bol obžalovaný uvedeným rozsudkom odsúdený, spáchaný z pohnútky nízkej a nečestnej, vylučovalo by to dľa ustanovenia § 2 cit. zák. tiež podmiennečné odsúdenie; ale to by bolo treba zistiť z príslušných spisov. Inak možno riešiť otázku podmieneného odsúdenia len s hľadiska predpisu § 1 zák. č. 562/1919.

Najvyšší súd preto z úradnej povinnosti dľa 1. odst. § 35 por. nov. zrušil rozsudky oboch súdov nižších stolíc v tejto časti a uložil súdu prvej stolice, aby o otázke podmieneného odsúdenia znova rozhodol.

K § 1. odst. 1. č. 3. zák. č. 8/1924: Keď bolo obžalovanému doručené predvolanie len päť dní pred hlavným pojednávaním, neľže toto konať v jeho neprítomnosti. (Zm III 304/34 zo dňa 9. II. 1935.)

Najvyšší súd zrušil rozsudky súdov nižších stolíc z dôvodu zmätočnosti dľa § 384, č. 6. trp. a uložil súdu prvej stolice konanie nového hlavného pojednávania; z dôvodov:

Pri preskúmaní spisov z úradnej povinnosti shľadal najvyšší súd, že rozsudky nižších súdov trpia zmätočnosťou uvedenou v bode 6, § 384 trp., ku ktorej treba dľa posledného odstavca citovaného § vždy hľadať z povinnosti úradnej.

U krajského súdu totiž bolo konané hlavné pojednávanie v neprítomnosti obžalovaného, ačkoľvek neboly dané všetky podmienky § 1. zák. čis. 8/1924.

Podľa obsahu spisov bolo obžalovanému doručené predvolanie k hlavnému pojednávaniu dňa 12. júna 1933 a hlavné pojednávanie bolo prevedené dňa 17. júna 1933, hoci dľa § 286, dost. 2 trp. mal byť obžalovaný k hlavnému pojednávaniu predvolaný tak, aby medzi doručením predvolávacieho listu a medzi rokom hlavného pojednávania bolo najmenej osem dní.

Nebola tu tedy zachovaná podmienka uvedená v § 1, odst. 1, č. 3. zák. čis. 8/1924, ktorú zákon predpisuje pod zmätočnosťou, preto ani nemohlo byť prevedené hlavné pojednávanie v neprítomnosti obžalovaného.

Okrem toho obžalovaný, ktorý bol obžalovaný pre zločin podvodu dľa § 50 tr. nov. a § 380 trz., ešte pred hlavným pojednávaním písomným podaním zo dňa 25. februára 1933 a opätovne dňa 18. marca 1933 žiadal, aby mu bol súdom ustanovený obhájca a túto žiadosť neodvolal. Obžalovanému bol síce aj ustanovený obhájca z úradu, avšak hlavné pojednávanie sa konalo bez tohoto obhájcu, ačkoľvek v smysle ustanovení § 56, č. 2 a § 302, odst. 4 trp. v danom prípade nemohlo byť prevedené hlavné pojednávanie v neprítomnosti obhájcu.

Krajský súd tedy, keď jednal v neprítomnosti obžalovaného a k hlavnému pojednávaniu nepribral obžalovaným žiadaného obhájcu, v oboch smeroch sa dopustil zmätku dľa bodu 6. § 384 trp. Následkom toho je zmätočný aj rozsudok vrchného súdu, ktorý na uvedený zmätok nehľadel.

Najvyšší súd preto pokračoval v smysle § 34, odst. 1. por. nov. a rozhodol ako je uvedené vo výrokovej časti.

K § 8 zák. čl. XIV : 1914: Vlastným cieľom rozširovania je, aby tlačivo dostalo sa do verejnosti tak, aby o jeho obsahu dozvedel sa väčší počet osôb vopred neurčených. Tento požiadavok schádza, keď tlačivo malo zostať v úzkom kruhu záujemcov. (Zm IV 382/34 zo dňa 20. II. 1935.)

Najvyšší súd z úradnej povinnosti zrušil odsudzujúce rozsudky nižších súdov z dôvodu zmätočnosti dľa § 385, č. 1a) trp a obžalovaných oslobodil; z dôvodov:

Obžalovaní boli uznaní vinnými jednak prečinom dľa § 24, č. 3. zák. čl. XIV : 1914, jednak prečinom dľa § 14, č. 5. zák. na ochr. rep.

Prečinov dľa § 24, odst. 3 zák. čl. XIV : 1914 mali sa obžalovaní dopustiť tým, že podpísali navzájom svojím menom dve tlačivá označe-

né ako predplatný listok »Pravdy mládeže«, z ktorých si každý ponechal jednu pre seba, na ktorých však nebolo označené ani meno vlastníka tlačiarne, ani miesto tlače. V tomto činu obžalovaných nelze shľadať prečin dľa § 24, č. 3 tlač. zák., lebo schádza tu jedna náležitosť skutkovej podstaty, totiž rozširovanie v smysle cit. zákona.

Pojem rozširovania určuje § 8 tlač. zák. ako predaj, rozdelenie zdarma, vyloženie k verejnému nahliadnutiu, umiestenie na verejnom mieste a rozosielenie. Vlastným cieľom rozširovania je, aby tlačivo sa dostalo do verejnosti, aby o jeho obsahu sa dozvedel väčší počet osôb vopred neurčených. Tento požiadavok schádza, keď tlačivo má zostať v úzkom kruhu záujemcov.

Ponevác v súdenom prípade šlo o dve legitimácie, z ktorých jedna bola určená pre jedného obžalovaného a druhá pre druhého a každá bola obžalovanými navzájom podpísaná, nešlo tu o rozširovanie v smysle § 8 tlač. zák. a preto nelze tu hovoriť ani o prečine dľa § 24, č. 3 cit. zák.

Prečin dľa § 14, č. 5 zák. na ochr. rep. bol shľadaný v tom, že obžalovaní rozširovali tlačivo, v ktorom sa tvrdí o bezpečnostných úradoch republiky, že pri vyšetrovaní komunistických rejdov prevádzajú triky a násilnosti, a tak verejne spôsobom štvavým hanobili republiku tak, že to mohlo znížiť vážnosť republiky. Ide totiž o to, že na dvoch legitimáciách, shora označených, bolo vytlačené desatero mladého komunistu, pri čom bod 10., v ktorom je uvedené inkriminované miesto, znel takto:

»Keď je mladý komunista zatčený, nestane sa ani policejnými trikmi a násilnosťmi zrádcem svojich triednych súdruhov a svojej organizácie.«

Na jvyšší súd ani neriešil otázku, či tento obsah naplňuje skutkovú podstatu trestného činu dľa § 14, č. 5 zák. na ochr. rep. po stránke objektívnej, lebo tu schádza náležitosť verejnosti trestného činu v smysle § 39, č. 2 zák. na ochr. rep. Obžalovaní majú sa totiž podľa obžaloby zodpovedať za to, že rozširovali tlačivo tohoto obsahu. Ponevác však bolo už hore u prečinu podľa § 24, č. 3 tlač. zák. preukázané, že o rozširovaní nemôže tu byť reči, schádza tu požiadavok verejnosti a čin obžalovaných nemôže byť už z tohoto dôvodu podriadený pod ustanovenie § 14, č. 5 zák. na ochr. rep.

Z toho, čo bolo uvedené, plynie, že tu nie je daná skutková podstata ani prečinu dľa § 24, č. 3 tlač. zák. ani prečinu dľa § 14, č. 5 zák. na ochr. rep. a že rozsudky oboch nižších súdov, pokiaľ bolo rozhodnuté opačne, sú dotknuté zmätkom dľa § 385, č. 1a) trp. Preto boli zrušené podľa 1. odst. § 33 por. nov., bol vynesený sprostujúci rozsudok a zmätočné sťažnosti boli poukázané na toto rozhodnutie.

K § 20 por. nov.: Odpoveď porotcov na právnu otázku — bárs aj je mylná — nemôže byť dôvodom pre nariadenie monitury. (Zm III 588/34 zo dňa 23. II. 1935.)

Podľa zápisnice o hlavnom pojednávaní boli porotcom dané otázky založené na § 279 trz. a to jedna skutková otázka a jedna právna otázka.

Pri hlasovaní o týchto otázkach odpovedali porotcovia na skutkovú otázku viac ako siedmimi hlasmi kladne (8 áno a 4 nie), naproti tomu však na právnu otázku danú v súvislosti so skutkovou otázkou odpovedali záporne (7 áno a 5 nie).

Po vyhlásení tohoto výroku porotcov navrhoval štátny zástupca, aby v smysle § 20 por. nov. bolo nariadené opravné pokračovanie. Obhájca tomu odporoval s odôvodnením, že nie sú dané podmienky pre prevedenie opravného pokračovania.

Porotný súd prez odpor obhájcu však vyhovel návrhu verejného žalobcu a nariadil podľa §§ 20—22 por. nov. (správne v smysle § 20, odst. 1 por. nov.) opravné pokračovanie, lebo mal za to, že rozhodnutie porotnej stolice samo sebe odporuje.

Následkom usnesenia súdu porotcovia po konanej porade znova hlasovali tak na skutkovú otázku, ako aj na právnu otázku a vtedy odpovedali tak na skutkovú, ako aj na právnu otázku viac ako siedmimi

hlasi kladne (a to na skutkovú otázku 9 áno a 3 nie, na právnu otázku 8 áno a 4 nie).

Na základe tohoto nového rozhodnutia porotcov vyniesol súd odsudzujúci rozsudok, podľa ktorého obžalovaný bol uznaný vinným zločinom úmyselného zabitia človeka podľa § 279 trz.

Proti usneseniu porotného súdu, ktorým bolo opravné pokračovanie nariadené, ohlásil obhájca ihneď zmätočnú sťažnosť na základe § 384, č. 9 trp., ktorú uplatňoval aj proti rozsudku porotného súdu.

Na jvyšší súd vyhovel zmätočnej sťažnosti obžalovaného, zrušil rozsudok porotného súdu vo výroku, ktorým bol obžalovaný uznaný vinným zločinom úmyselného zabitia človeka podľa § 279 trz., aj s prevedeným hlavným pojednávaním a nariadil konanie nového hlavného pojednávania a vynesenie nového rozsudku porotného súdu; z dôvodov:

Zmätočnej sťažnosti obžalovaného nelze odoprieť oprávnenia.

Podľa § 20 por. nov. je síce dôvodom opravného pokračovania, keď je súd toho názoru, že rozhodnutie porotcov odporuje samo sebe.

Okolnosť však, že porotcovia pri prvom rozhodnutí kladne riešili skutkovú otázku a prez to na právnu otázku s touto súvislú odpovedali záporne, osvedčuje len to, že porotcovia zo zistených a v skutkovej otázke uvedených skutočností neuznali na skutkovú podstatu trestného činu podľa § 279 trz.

Ponevác je po kladnom zodpovedaní skutkovej otázky tak právom porotcov ako aj ich povinnosťou, aby zistený skutkový stav posúdili slobodným zodpovedaním právnej otázky v jeho právnom význame a to prípadne aj v tom smere, že vylúčia skutkovú podstatu trestného činu, na ktorý znie právna otázka, — nelze rozdielne a podľa povahy jednotlivéj veci prípadne aj správne — zodpovedanie otázky skutkovej a právnej považovať za také, ktoré by samo sebe odporovalo. Môže tu byť najvyššie len právny omyl porotcov v tom smere, vyčerpávajú-li skutočnosť, za pravdivé uznané, zákonné náležitosti trestného činu; to však nie je dôvodom pre prevedenie opravného pokračovania v smysle § 20 por. nov., lebo, keď je rozhodnutie porotcov po právnej stránke mylné, možno ho napadnúť len z materiálneho dôvodu zmätočnosti podľa § 385 č. 1a)–c) trp., nezakladá však taký rozpor, ktorý by činil výrok porotcov nepreskúmateľným a preto zmätočným z dôvodu uvedeného v § 29, č. 6 por. nov.

Bolo preto povinnosťou porotného súdu, aby v danom prípade uvedený výrok porotcov učinil základom svojho rozhodnutia a ponechal uzáveniu žalobcu, či vynesení rozsudok má byť napadnutý v neprospech obžalovaného zmätočnou sťažnosťou, o ktorej by rozhodoval najvyšší súd, ktorý výlučne je oprávnený, aby na základe podaného opravného prostriedku a v jeho rozsahu preskúmal právne závery učinené porotcami pri zodpovedaní právnych otázok.

Keď tedy porotný súd nesprávne a proti odporu obhájcu preca nariadil prevedenie opravného pokračovania, ačkoľvek neboly dané pre to zákonné predpoklady, dopustil sa vytýkaného zmätku podľa § 384, č. 9 trp., lebo napadnutým opatrením — ktoré malo vliv na rozsudok pre obžalovaného nepriaznivý — bolo mylne použité ustanovenie zákona (§ 20 por. nov.), podstatné s hľadiska obhajoby.

Najvyšší súd preto vyhovel zmätočnej sťažnosti, uplatňovanej na základe § 384, č. 9 trp. pre nariadenie opravného pokračovania.

Rozhodnutí Nejv. Spr. soudu.

Vymezení vojenských potřeb, které může býti vojenskou správou požadováno pro ubytování vojska, v § 7 zák. čl. XXXVI: 1879, platí stejně, ať jde o ubytování trvalé či přechodné. — Zák. čl. XXXVI/1879, změněný zák. čl. XXXIX/1895, rozlišuje síce ve svém § 1 č. 1 ubytování